

SZABAD NEMZETEK EURÓPÁJA

Az Európai Unióról szóló vitákat szinte elválaszthatatlanul végigkísérik az európai értékekkel kapcsolatos viták. Vajon ezek az értékek közösek kontinensünk nemzetei számára? Vajon ezek olyan értékek, amelyek a nemzetek hagyományából származnak és általánosan elfogadottak? Vajon ezek az európai elit számára kívánatos értékek?

A kérdéses európai kánon meghatározásának különböző, különös politikai és kulturális jelentéssel bíró következményei vannak.

Ha Európát földrajzilag határoznánk meg, akkor Oroszországot, Fehéroroszországot, Ukrajnát, valamint Grúziát és Moldáviát is ide kellene sorolnunk. Vajon ezek az országok is elfogadnának egy közös kánont? Ebben a kérdésben még az EU országai között is számos különbség van, ha pedig ehhez még hozzávesszük azokat az országokat, amelyeknek problémái vannak a demokráciával, lehetetlenné válik egy közös, földrajzi szempontból is körülhatárolt érték fogalmának meghatározása.

Létezik-e történelmi kánon? Minden bizonnyal ezt a legkönnyebb meghatározni. A történelmi kánonba tartoznak a keresztény kultúra hagyományai, a személyes szabadság és a nemzet szabadsága, a demokráciához való kötődés és az emberi jogok tisztelete. Természetesen, ahogy a keresztény kultúra forrása a judaizmusból, Görögországból és Rómából ered, úgy ez a kultúra és annak hagyományai is sokszínűvé váltak. Nehéz lenne megtagadni eme kultúra olyan tulajdonságait, mint a magántulajdon tisztelete, vagy pl. a monogámia. Ezek nemcsak keresztény értékek, de egyéb, számunkra természetesnek tartott törvényekkel együtt egy olyan egyedi törvénygyűjteményt alkotnak, amelyek az európai kánon részévé váltak. Ez a kánon kihat számos Európán kívüli államra, például az Egyesült Államokra, Kanadára vagy Ausztráliára.

Az európai értékek meghatározásának legújabb módja az, hogy az európai elit dönt róluk. De mi is ez az elit? Nem predesztinálja őket erre a tisztre sem képzettség, sem élettapasztalat, sem különös elismerés. Az európai elit intézményes döntések eredményeként jön létre, amelyek alapján hozzáférést kapnak az EU legerősebb szereplőinek játszmáiból származó hatalomhoz és pénzhez. Erejüknek semmi köze a valós társadalmi támogatottsághoz, döntéseik pedig sokszor szembe mennek a nemzetek akaratával. Maga a tény, hogy különböző intézmények hivatalnokainak egyszemélyes döntései meggátolhatják teljes nemzetek demokratikus megoldásait, az európai kánon szektás-oligarchikus megállapítási módját bizonyítja. Az európai elit döntései nem véde-

nek konkrét érdekeket, mivel gyakran olyan alapvető értékeket is bátran megtagadnak, mint a szabadság, az élethez való jog vagy a demokrácia. Az elit által képviselt értékek inkább az EU olyan intézményeit szolgálják, amelyek minden egyéb értéket elpusztítanak, ha azok zavarják őket a terjeszkedésben és a dominanciában. Ebben a szektás-korporációs ideológiában az európai elit nem írható le semleges intézményként, mivel jelenlegi fejlődési szintjén fő szponzorairól, azaz az EU legnagyobb országairól gondoskodik, a többi állam kárára. Ez a patológia előbb vagy utóbb maguk a szponzorok ellen fog fordulni, de jelenleg a korporáció még szimbiózisban él velük. Ők biztosítják az új képződmény felépítéséhez szükséges hajtóerőt.

Szerencsére a páneurópai korporáció utolsó fejlődési szakaszáról nem fogunk tapasztalatot szerezni, remélem ez soha nem is következik be. Európán azon népek lázadása söpör végig, akik vissza akarnak térni az alapvető európai értékekhez, főleg a döntéshozatal során a demokratikus szabályok tiszteletben tartásához, valamint a nemzetek szabadságának elismeréséhez. Ez a törekvés, amely nem mindig testesül meg konkrét projekteken, az egyes országokban már ma politikai változásokat eredményez, hamarosan pedig komoly viták tárgyává válik az EU-ban.

Ebben a törekvésben különös szerepet kell betölteniük a társadalmi mozgalmaknak. Az ő erejük és látványosan kifejezett akaratak segít a viták elindításában és a társadalom akaratát kifejező politikai táborok építésében.

A szabadság szelleme, Európa igazi szelleme járja be földrészünket és az EU-t a jelenlegi válságból kivezető reformra buzdítja az embereket. Az európai elit illúziója, hogy politikai játszmák és propaganda által százmillióktól el lehet venni a saját életükről, valamint államok és nemzetek sorsáról való döntés lehetőségét, szappanbuborékként fog kipukkadni. Egy új „népek tavasza” közeledik, amelyet 2012. március 15-én, a budapesti közös lengyel–magyar ünnep során már megjósoltunk. Akkor ez még csak álom volt, ma ennek a tavasznak a szelét már a levegőben érezzük.

Tomasz Sakiewicz,
a Gazeta Polska főszerkesztője,
a Gazeta Polska Klubok alapítója